

742-41
(2^e)

Richtlijnen Milieu-effectrapportage

UITBREIDING WATERWINNING SOLLEVELD

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

juli 1996

Provincie Zuid-Holland

P 742-41

(2e ex)

Richtlijnen
Milieu-effectrapportage

UITBREIDING WATERWINNING SOLLEVELD

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

juli 1996

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	DOEL EN MOTIVERING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT	3
3.	TE NEMEN EN REEDS GENOMEN BESLUITEN	4
4.	VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	5
5.	DE BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE AUTONOME ONTWIKKELINGEN	7
6.	GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	10
7.	VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	12
8.	LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	13
9.	EVALUATIE	14
10.	VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	15

BIJLAGE 1.

1. INLEIDING

De NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (DZH) heeft het voornemen om de bestaande infiltratie- en wincapaciteit op de locatie Solleveld te Monster uit te breiden met circa 3 miljoen m³, waardoor de uiteindelijke wincapaciteit van deze locatie 8 miljoen m³ per jaar zal bedragen.

Het initiatief houdt verband met de voorgenomen regeneratie van het gebied Ganzenhoek en het daarmee gepaard gaande verlies aan wincapaciteit. Voor deze regeneratie zijn een aantal locaties geselecteerd waar de natuurwinst door vermindering van oppervlakte-infiltratie het grootst zal zijn. De provincie Zuid-Holland en DZH hebben op 31 oktober 1995 een convenant ondertekend, waarin afspraken over de wijze waarop het voorgenomen regeneratiebeleid van de provincie gestalte zal krijgen.

Een van de afspraken is dat de provincie medewerking verleent aan het tot stand brengen van vervangende capaciteit voor het regeneratiegebied Ganzenhoek door uitbreiding van de oppervlakte-infiltratie in Solleveld.

Voor verlies van wincapaciteit in de Ganzenhoek wordt in principe uitbreiding van de oppervlakte-infiltratiecapaciteit in Solleveld voorgestaan. Indien de uitbreiding van Solleveld niet aanvaardbaar blijkt voor de natuur, na afweging van de resultaten van deze MER, zullen de partijen de ontstane situatie nader beoordelen. De provincie zal daarbij haar voorkeur voor vervangende capaciteit met diepinfiltratie inzetten teneinde regeneratie mogelijk te maken van de Ganzenhoek. In het MER voor diepinfiltratieprojecten in Zuid-Holland West is hiermee reeds rekening gehouden. Deze MER voor de diepinfiltratie wordt naar verwachting in de eerste helft van 1996 ingediend.

Uit het MER voor diepinfiltratieprojecten in Zuid-Holland West, fase 1, is reeds gebleken dat de locatie Solleveld vanwege de ongunstige ligging van het zoet/zoutvlak niet geschikt is voor diepinfiltratie. Daarom worden in deze MER geen alternatieve winmethoden zoals diepinfiltratie onderzocht. Het MER zal zich richten op de inrichting van de intensivering en uitbreiding van oppervlakte-infiltratie op locatie Solleveld en de meest wenselijke bedrijfsvoering.

Gelet op het vorenstaande worden in het op te stellen MER voor deze activiteit geen alternatieve locaties en geen alternatieve winningsmethoden onderzocht.

Omdat naar verwachting de milieu-effecten het meest betrekking zullen hebben op de natuur, dienen deze aspecten gelet op het 'MER op maatbeleid' van de provincie uitgebreid te worden beschreven. De andere aspecten kunnen in het MER minder gedetailleerd worden beschreven.

Er zal tevens inzicht worden gegeven in de kosten van de uitbreiding in relatie tot de investering. De toe te passen methode van effectbeschrijvingen dient een vergelijking mogelijk te maken met diepinfiltratie en natuurwinst door regeneratie van Ganzenhoek.

In de vergunningaanvraag zullen onder andere de gevolgen voor de overige milieu-aspecten in detail worden uitgewerkt en eventueel maatregelen worden voorgesteld om nadelige effecten van die milieu-aspecten te ondervangen.

Op de voorgenomen activiteit is de m.e.r.-plicht van toepassing op grond van bijlage C, onder 15.2 van het Besluit Milieu-effect-rapportage 1994. De m.e.r.-plicht is in dit geval gekoppeld aan het te nemen besluit op grond van artikel 14 van de Grondwaterwet.

De startnotitie m.e.r. is ingediend op 9 november 1995. Deze startnotitie heeft van 27 november tot en met 27 december 1995 voor een ieder ter inzage gelegen. Tevens zijn de wettelijk adviseurs en de betrokken overheden in de gelegenheid gesteld te adviseren c.q. opmerkingen uit te brengen over de inhoud van de richtlijnen. Het advies van de commissie voor de milieu-effectrapportage is op 31 januari 1996 ontvangen. Op basis van dit advies, de overige adviezen en ingekomen reacties, zijn deze richtlijnen vastgesteld.

2. DOEL EN MOTIVERING VAN DE VOorgenomen ACTIVITEIT

- 2.1 Geef in het kort aan de noodzaak van de voorgenomen capaciteitsuitbreiding op de locatie Solleveld. Betrek hierbij de regeneratieaspecten, behoefteprognose (globaal) en de bedrijfseconomische aspecten (waar onder de kosten van de drinkwaterproductie).
- 2.2 Geef beknopt aan in hoeverre de voorgenomen activiteit past binnen het rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Ga hier uitgebreider op het bestaande en in ontwikkeling zijnde natuurbeleid op grond van de Natuurbeschermingswet en beleidsplan natuur en landschap van de provincie Zuid-Holland in. Geef ook aan of de eisen die in de nabije toekomst gesteld gaan worden aan de kwaliteit van het eindproduct consequenties kunnen hebben voor de drinkwaterbereiding (bijvoorbeeld wijziging van het Waterleidingbesluit).
- 2.3 Geef aan de hand van de hiervoren genoemde richtlijnen concrete beoordelingscriteria aan, waaraan de te beschrijven alternatieven zullen worden getoetst. Betrek hierbij ook het op basis van hoofdstuk 3 te beschrijven beleid c.a.

3. TE NEMEN EN REEDS GENOMEN BESLUITEN

- 3.1 Geef aan ten behoeve van welke besluiten het MER wordt opgesteld en door wie deze besluiten zullen worden genomen.
- 3.2 Geef aan welke andere besluiten naast de onder 3.1 genoemde nog genomen moeten worden teneinde het project ten uitvoer te kunnen brengen. Te denken valt aan bijvoorbeeld plannen/vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet, de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Wet bodembescherming en de Woningwet.
- 3.3 Beschrijf de met betrekking tot de genoemde besluiten te volgen procedure(s) en tijdplanning, alsmede welke inspraakmomenten onderscheiden worden en welke adviesorganen en -instanties formeel dan wel informeel bij de procedure betrokken zijn.
- 3.4 Geef de relevante (ook in ontwikkeling zijnde) regelgeving, plannen en bestuurlijke uitspraken weer die invloed uitoefenen of beperkingen opleggen aan de besluiten waarvoor het MER wordt opgesteld. Naast een beschrijving van status en betekenis hiervan voor de bedoelde besluiten, moet ook worden beschreven in welk opzicht deze een randvoorwaarde voor de verdere besluitvorming vormen.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

- 4.1 Beschrijf de bestaande infiltratie- en winningsmiddelen binnen de locatie Solleveld. Besteed hierbij aandacht aan de ligging, diepte en het aantal infiltratieplassen, de oppervlaktes van de infiltratieplassen, de capaciteit van deze plassen, de ligging van puttenreeksen, leidingen en de overige voorzieningen. Besteed ook aandacht aan de verblijftijden, de bedrijfsvoering, frequentie en aard van onderhouds- en beheerswerkzaamheden en het (natuur)beheer van de locatie.
- Beschrijf de kwaliteit van het infiltratiewater. Maak hierbij gebruik van de resultaten van het onderzoek dat in het kader van de vergunningaanvragen voor diepinfiltratie in het gebied Den Haag/Katwijk is uitgevoerd.
- Beschrijf de bedrijfsvoering bij calamiteitse situaties. Beschrijf de te verwachten frequentie en duur van een calamiteit. Beschrijf bij welke concentraties van verontreinigingen in het infiltratiewater wordt gestopt met infiltratie.
- Onder een calamiteit moet worden verstaan de situatie dat vanwege stagnatie in de wateraanvoer door bijvoorbeeld incidentele verontreinigingen van het infiltratiewater of leidingbreuk de infiltratie gedurende een bepaalde periode moet worden stilgelegd, terwijl er wel grondwater wordt onttrokken.
- 4.2 Beschrijf op welke wijze de capaciteitsuitbreiding zal worden gerealiseerd. Ga daarbij in op:
- de intensivering van de bestaande infiltratie- en winningsmiddelen;
 - aanpassing van de verblijftijden;
 - de aanpassingen aan bedoelde infiltratie- en winningsmiddelen;
 - de aanleg van nieuwe infiltratieplassen en overige winningsmiddelen;
 - de randvoorwaarden ter voorkoming van verzilting van de winning;
 - de aanpassingen aan de bedrijfsvoering en het (natuur)beheer.
- Bij de beschrijving van de aanleg van nieuwe infiltratieplassen c.a. dient aandacht te worden geschonken aan de situering en capaciteit van de nieuw aan te leggen infiltratieplassen, op de situering van de nieuwe puttenreeksen en afvoerleidingen, het ruimtebeslag en de landschappelijke inpassing.
- 4.3 Beschrijf de maatregelen en/of voorzieningen ter voorkoming c.q. beperking van schade aan de natuur tijdens de aanleg en de exploitatiefase.
- 4.4 Geef aan op welke wijze en met welke mitigerende maatregelen en middelen de eventueel opgetreden schade aan de natuur op de locatie zelf ten gevolge van de aanleg en/of de exploitatie kan worden hersteld. Hierbij wordt gedacht aan herbepplanting, inzaaien van aldaar oorspronkelijk voorkomende gewassen, het creëren van voor natuurontwikkeling gunstige omstandigheden.
- Besteed ook aandacht aan de mogelijkheden tot de landschappelijke inpassing van de installaties.
- 4.5 Beschrijf in het MER de mogelijkheden voor compensatie van verlies aan natuur buiten de locatie Solleveld, anders dan op de locatie Ganzenhoek.

- 4.6 Geef aan op welke wijze en met welke aanvullende middelen en maatregelen de nadelige effecten voor het biotische milieu (met name bodem en water) kunnen worden beperkt.
- 4.7 Ontwikkel met inachtneming van de voorgaande richtlijnen alternatieven voor de voorgenomen activiteit voor de inrichting, de bedrijfsvoering en het (natuur)beheer. In ieder geval dient het meest milieuvriendelijk alternatief te worden beschreven, alsmede het nulalternatief. Het meest milieuvriendelijk alternatief is het alternatief, waarbij door inrichting (situering infiltratieplassen, puttenreeksen, leidingen en overige voorzieningen), bedrijfsvoering (waar onder een variërend peil in de infiltratievijvers), (natuur)beheer en verdergaande milieubeschermdende maatregelen wordt tegemoetgekomen aan de belangen van natuur en milieu. Onder het nulalternatief moet worden verstaan de situatie dat de voorgenomen activiteit geen doorgang vindt en de bestaande winningscapaciteit gehandhaafd blijft. Voor zover dit alternatief niet als reëel kan worden beschouwd, dient het als referentiesituatie voor de vergelijking van de milieu-effecten te worden beschreven. De behandeling van de in beschouwing te nemen alternatieven zal wat betreft diepgang en detaillering gelijkwaardig moeten zijn. De ontwikkeling van de alternatieven dient gerelateerd te worden aan de probleemstelling en de doelen van het voornemen (zie hoofdstuk 2).

5. DE BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE AUTONOME ONTWIKKELINGEN

- 5.1 De bestaande toestand en de autonome ontwikkeling van het milieu, indien de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen, dienen te worden beschreven voor zover van belang voor de voorspelling van en de vergelijking met de milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en alternatieven.
Onzekerheden bij de beschrijving(en) dienen te worden aangegeven.

Het studiegebied is het gebied dat door de voorgenomen activiteit of de alternatieven kan worden beïnvloed. Per milieu-aspect (bodem, grondwater, flora en dergelijke) kan de omvang van het beïnvloedingsgebied verschillen.

Vanwege de aanwezigheid van een oud duin-ecosysteem dient de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkelingen gericht te zijn op de aspecten, die daarop van invloed zijn.

5.2 **Abiotisch milieu**

5.2.1 Geohydrologie

Beschrijf de geohydrologische situatie, zo mogelijk op basis van bestaande gegevens afkomstig uit eerder verricht onderzoek. Het voorkomen van watervoerende pakketten en weerstandbiedende lagen dient te worden beschreven, inclusief de waarde van de geohydrologische parameters.

Beschrijf de regionaal en lokaal voorkomende grondwatersystemen.

Beschrijf de ligging van het zoet/zoutgrensvlak.

Beschrijf de huidige situatie wat betreft de grondwaterstijghoogten in de onderscheiden watervoerende pakketten, het freatisch vlak en zijn ligging ten opzichte van het maaiveld, alsmede de peilen van het oppervlaktewater. Daarbij dient tevens te worden aangegeven op welke plaatsen er sprake is van kwel dan wel van infiltratie door het afdekkende pakket.

Beschrijf de kwaliteit van het grondwater tot op de geohydrologische basis.

Geef aan welke overige grondwateronttrekkingen (zullen) voorkomen in het studiegebied.

Een en ander dient te worden samengevat in een of meer figuren waarin het bestaande en het toekomstige hydrologische systeem schematisch worden weergegeven.

Bij onvoldoende inzicht in de geohydrologische gesteldheid onder andere de diepteligging van brak/zout grondwater, de kwaliteit van het grondwater en de kwaliteit van het oppervlaktewater en de waterbodems dient een daartoe strekkend onderzoek te worden uitgevoerd. Indien het niet mogelijk is om bepaalde relevante parameterwaarden uit literatuuronderzoek of met model-ijking te bepalen, zal hiernaar (voor zover dit noodzakelijk is voor de effectenbepaling) onderzoek moeten worden uitgevoerd.

5.2.2 Oppervlaktewater

Geef een beschrijving van het waterhuishoudkundig stelsel (oppervlaktewater). Hierbij dient te worden beschreven wat de herkomst en hoeveelheid is van het binnen de invloedssfeer voorkomende oppervlaktewater, wat de waterkwaliteit is en de kwaliteit van de waterbodem.

5.2.3 Bodem

Besteed aandacht aan de bodemkundige opbouw: het voorkomen van verschillende bodemtypen, de aardwetenschappelijke betekenis daarvan en de gevoeligheid voor vergraving, zetting en verdroging. Beschrijf de kwaliteit van de bodem, het grond- en oppervlaktewater tot op de geohydrologische basis. Daarbij dient tevens te worden aangegeven waar binnen het invloedsgedebied van de winningen welke lokale grondwater- en bodemverontreinigingen voorkomen. Geef aan waar binnen het invloedsgedebied voor de waterwinning risico dragende activiteiten voorkomen.

5.3 Flora, fauna en ecologische relaties

De beschrijving van het biotische milieu in het studiegebied dient te geschieden aan de hand van inventarisatiegegevens van het beïnvloedingsgebied. De keuze van de biotische aspecten, dient mede gebaseerd te zijn op hun regionale en landelijke betekenis en de kwetsbaarheid voor effecten die verwacht kunnen worden.

Relevante aspecten zijn:

- het voorkomen van flora (hogere planten), vegetaties en fauna (met name vogels);
- het voorkomen van bijzondere biotopen, afgeleid uit kenmerken van het abiotisch milieu of afgeleid uit de indicatiewaarde van plantensoorten of synecologie van vegetatietypen;
- de landschapsecologische relaties binnen het plangebied en met het omringende gebied (relatie tussen de verspreiding van plantensoorten en gemeenschappen en de hydrologie; broed-, paar-, foerageer-, rust- en ruigebieden);
- de betekenis van het gebied als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (PEHS).

De inventarisatiegegevens dienen te leiden tot een zo nauwkeurig mogelijke karakterisering te geven van de (levensvoorwaarden van) flora, vegetatie en (avi)fauna. Is er geen of te globale informatie, of zijn de inventarisatiegegevens sterk verouderd, dan is verzameling van aanvullende gegevens noodzakelijk. Deze gegevens kunnen naast de biotische aspecten ook betrekking hebben op onder meer: kwaliteit van bodem en grond- en oppervlaktewater (in relatie tot bijbehorende soortensamenstelling van de vegetatie) en de chemische samenstelling van oppervlakte- en grondwater.

5.4 Landschap en cultuurhistorie

- Geef inzicht in het karakter en de waarde van het landschap. Maak bij de beschrijving gebruik van plattegronden en aangezichtstekeningen/foto's.
- Geef inzicht in de aanwezigheid van cultuurhistorisch waardevolle elementen of structuren. Besteed hierbij met name aandacht aan vergravings- en verdrogingsgevoelige archeologische terreinen en aan zettingsgevoelige cultuurhistorische objecten (historische bebouwing).

5.5 **Overige aspecten**

Geef op hoofdlijnen een beschrijving van het landbouwkundig gebruik in het studiegebied en beschrijf vervolgens hoe de gewasopbrengst samenhangt met de waterhuishouding. Doe dit vervolgens ook ten aanzien van bebouwing en infrastructuur.

5.6 **Autonome ontwikkeling**

Beschrijf de autonome ontwikkeling voor de locaties ten aanzien van de hiervoor genoemde aspecten als het huidige beleid en het reeds vastgelegde beleid wordt voortgezet. Deze autonome ontwikkeling dient als referentie voor de beschrijving van de effecten voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Betrek bij de gevraagde ontwikkeling activiteiten waarvan redelijkerwijs is te voorzien dat zij zullen worden uitgevoerd.

6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

- 6.1 Beschrijf de gevolgen voor het milieu (positieve en negatieve) voor de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu dient de schade aan de natuur c.a. uitgebreid te worden beschreven (6.2). De andere milieu-aspecten en de overige aspecten (6.3 en 6.4) kunnen, afhankelijk van de voorspelde (milieu-)gevolgen, op een minder gedetailleerd niveau worden beschreven. De effecten moeten worden beschreven voor de aanlegfase, de normale bedrijfsvoering en voor de bedrijfsvoering bij calamiteitse situaties. Bij de beschrijving dient ook aangegeven te worden in hoeverre de effecten permanent en/of niet omkeerbaar zijn. Bij de bepaling van de effecten voor flora, fauna en ecosystemen en de effecten op bodem, grond- en oppervlaktewater en grondwaterstanden c.a. dient gebruik te worden gemaakt van grondwaterstromingsmodellen die voor wat betreft opzet, detail en nauwkeurigheid gelijk zijn aan de grondwaterstromingsmodellen die gebruikt zijn voor de MER voor diepinfiltratieprojecten in Zuid-Holland West. Het toe te passen model moet geïkt zijn op de heersende situatie, afwijkingen tussen gemeten en berekende situaties moeten worden aangegeven. In principe kan een stationair model worden gebruikt. Daar waar relevant dienen aanvullende, instationaire berekeningen te worden uitgevoerd.
- 6.2 Beschrijf de gevolgen voor flora, fauna, ecosystemen, landschap en cultuurhistorie (locatie Solleveld). Ga daarbij in op:
- de veranderingen van de terrestrische en aquatische plantengemeenschappen, plantensoorten en (avi)fauna in relatie tot veranderingen in de bodem, waterhuishouding en de chemische samenstelling van het freatisch grondwater en oppervlaktewater; deze beschrijving dient behalve kwalitatief ook zoveel mogelijk kwantitatief van aard te zijn;
 - de effecten van vergravingen binnen het plangebied op bestaande en potentiële natuurwaarden;
 - de invloed van het beheer van het gebied op de (mogelijkheden tot) ontwikkeling van natuurwaarden;
 - effecten op de (visueel ruimtelijke) karakteristiek en waarde van het landschap voor wat betreft het natuurgebied Solleveld;
 - de effecten voor de in het natuurgebied Solleveld aanwezige waardevolle elementen en/of structuren als bedoeld in richtlijn 5.4.
- Maak hierbij gebruik van plattegronden, aangezichtstekeningen en/of montagefoto's.
- 6.3 Beschrijf de gevolgen voor landschap (algemeen) en cultuurhistorie. Ga daarbij in op:
- effecten op de (visueel ruimtelijke) karakteristiek en waarde van het landschap, anders dan bedoeld in 6.2;
 - de effecten voor de in het overige gebied aanwezige archeologische en cultuurhistorische objecten (historische bebouwing).
- Maak hierbij gebruik van plattegronden, aangezichtstekeningen en/of montagefoto's.

6.4

- Beschrijf de gevolgen voor het abiotische milieu. Ga daarbij in op:
- de effecten op grondwaterstanden en stijghoogten, verandering van kwel- en infiltratiesituaties, afvoeren en peilen van het oppervlaktewater en kwel en infiltratie naar en vanuit het oppervlaktewater. Ook dient te worden ingegaan op de effecten op grondwaterstanden in nabijgelegen verdrogingsgevoelige gebieden;
 - de verandering van het regionale en lokale grondwatersysteem;
 - de effecten op de kwaliteit van de bodem, het grond- en oppervlaktewater; de invloed van calamiteitse verontreiniging van het oppervlaktewater (Andelse Maas);
 - de effecten voor de waterbodems;
 - de mogelijke beïnvloeding van kwel mede in combinatie met eventuele peilverandering;
 - de eventuele effecten op de ligging van het brakke en zoute grondwater in de diepere watervoerende pakketten;
 - totale en differentieële zetting van de bodem voor het gebied waarbinnen de verlaging van de stijghoogte in het eerste watervoerend pakket waaruit wordt onttrokken meer dan 5 cm bedraagt; invloed van de zetting op de waterhuishouding en eventueel te verwachten maatregelen (peilaanpassing);
 - afstroming van geïnfiltreerd water en winning van het van nature aldaar voorkomende water;
 - de effecten bij de aanleg van infrastructurale werken.

6.5

- Beschrijf de overige aspecten. Besteedt daarbij aandacht aan:
- de effecten voor de in het gebied aanwezige bebouwing en infrastructuur als gevolg van de door veranderingen in de grondwaterstand en stijghoogten van het grondwater veroorzaakte zetting en zettingverschillen;
 - de effecten op land- en tuinbouw zowel in een situatie met als een situatie zonder peilaanpassing;
 - de gevolgen voor eventuele andere grondwateronttrekkingen in het invloedsgebied;
 - beschrijf of de uitbreiding de omvang van het milieubeschermingsgebied voor grondwater beïnvloedt. Deze omvang dient te worden bepaald conform het rapport 'Beschermingsgrondslagen voor drinkwaterwinning in de provincie Zuid-Holland' (IWACO, 1994). Indien de omvang van het milieubeschermingsgebied toeneemt, dienen voor de drinkwaterwinning risico-dragende activiteiten en lokale grondwater- en bodemverontreinigingen in het nieuwe beschermingsgebied beschreven te worden.

7. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

De verschillende alternatieven en varianten moeten ten aanzien van de milieugevolgen worden vergeleken met de bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling daarvan.

Er dient getoetst te worden aan milieukwaliteitseisen en doelstellingen van het natuur-, milieu- en waterhuishoudingsbeleid (hoofdstuk 2). Vervolgens dient te worden aangegeven in welke mate elk van de alternatieven naar verwachting kan bijdragen aan de realisering van de doelstellingen.

Geef op basis van een onderlinge vergelijking van de beschreven milieu-effecten een rangvolgorde in de alternatieven. De bij de bepaling van de rangvolgorde gehanteerde methodiek en criteria dienen te worden beschreven. Tevens dient te worden aangegeven in hoeverre het resultaat van de vergelijking wordt beïnvloed door een wijziging in de gewichtstoekenning aan de diverse criteria.

Voor de vergelijking van de alternatieven dient van dezelfde vergelijkingsmethodieken en criteria gebruik te worden gemaakt als die zijn toegepast bij de MER voor diepinfiltratieprojecten in Zuid-Holland West en bij het Regeneratieonderzoek Ganzenhoek.

Geef gemotiveerd aan welk alternatief de initiatiefnemer de voorkeur geeft. Betrek hierbij ook de voorwaarde voor de uitbreiding van de wincapaciteit op de locatie Solleveld, zoals neergelegd in het convenant tussen de provincie Zuid-Holland en DZH van 31 oktober 1995. Geef daarbij gemotiveerd aan in hoeverre naar de mening van initiatiefnemer aan die voorwaarde wordt voldaan.

8. LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

In het MER moet worden aangegeven welke leemten in kennis en informatie en welke onzekerheden zijn blijven bestaan en waardoor dit wordt veroorzaakt. Aangegeven dient te worden (bijvoorbeeld door middel van een gevoeligheidsanalyse) in hoeverre het ontbreken van de betreffende kennis de kwaliteit van de informatie die nodig is voor de besluitvorming beïnvloedt.

De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie. Zij moeten in een later stadium door het bevoegd gezag worden betrokken bij het opstellen van een evaluatieprogramma. De evaluatie dient ertoe de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken.

9. EVALUATIE

Op grond van de effectvoorspellingen en de daarbij vastgestelde leemten in kennis en informatie dient een evaluatie-programma te worden vastgesteld. Deze evaluatie dient zowel om de optredende gevolgen van de winningen te toetsen aan de voorspelde gevolgen als om de effectiviteit van de getroffen mitigerende en compenserende maatregelen na te gaan.

Het verdient aanbeveling om in het MER reeds een aanzet voor een evaluatieprogramma op te nemen.

Het evaluatieprogramma dient met name gericht te worden op:

- waarnemen van stijghoogtes en (grond)waterstanden;
- monitoren van grond- en oppervlaktewaterkwaliteit;
- zettingen van de daarvoor gevoelige lagen en hiervan afgeleide effecten;
- waarnemen van veranderingen in de natuurwaarden.

10. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Het MER zal de wenselijkheid, de doelen en de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de in beschouwing te nemen alternatieven kernachtig dienen te behandelen.

Naast het MER dienen ook vergunningaanvragen te worden ingediend. In deze aanvragen zal op een lager abstractieniveau verder op de voorgenomen activiteit en de gevolgen ervan moeten worden ingegaan. Het verdient aanbeveling in een zo vroeg mogelijk stadium met het vergunningenbureau overleg over deze aanvragen te plegen.

In het MER moeten keuze-elementen (criteria en uitgangspunten) die bepalend zijn geweest voor de opstelling ervan, duidelijk naar voren worden gebracht. De motivering van het voorkeursalternatief moet, gelet op het eerdergenoemde convenant, zodanig worden gepresenteerd dat een oordeel kan worden gevormd over de aanvaardbaarheid van de uitbreiding van de wincapaciteit op de locatie Solleveld.

Het MER moet voorzien zijn van een samenvatting, waarin de belangrijkste elementen van het rapport zijn weergegeven.

Onderbouwende informatie kan in bijlagen behorende tot het MER worden opgenomen. Daartoe kunnen ook behoren een verklarende begrippenlijst, een lijst met afkortingen, een overzicht van onderzoek dat verricht is ten behoeve van de voorgenomen activiteit en een literatuurlijst.

BIJLAGE 1.

Nota van beantwoording van de ingekomen adviezen en reacties.

Naar aanleiding van de tervisielegging van de startnotitie zijn de volgende adviezen en reacties ingekomen:

1. Commissie voor de milieu-effectrapportage;
2. gemeente Monster;
3. Directie Zuid-West van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;
4. Stichting Het Zuid-Hollands Landschap;
5. Stichting Duinbehoud;
6. gemeente Rijswijk;
7. gemeente Wateringen.

Met betrekking tot de ingekomen reacties, voor zover niet overgenomen in de richtlijnen, wordt het volgende overwogen:

Ad 1

Het advies van de commissie m.e.r. is binnen de systematiek van de richtlijnen verwerkt.

Ad 3

Voor de beantwoording wordt verwezen naar de inleiding van de richtlijnen.

Ad 4

In eerste instantie wordt verwezen naar de inleiding van de richtlijnen. Daaraan wordt nog toegevoegd dat de winning Solleveld beleidsmatig kan blijven bestaan. In het kader van het Waterhuishoudingsplan Zuid-Holland 1995-1998 dient de huidige verdeling tussen directe zuivering en indirecte zuivering (via bodempassage) te worden gehandhaafd, met een voorkeur voor enige uitbreiding van de indirecte zuivering. In dit kader is ook de methode van diepinfiltratie ontwikkeld. De beëindiging van de winning Solleveld wordt derhalve niet als een reëel alternatief gezien in het kader van deze voorgenomen activiteit. Bij de opstelling van het MER zal wel met alsdan vigerende streekplan Zuid-Holland West rekening moeten worden gehouden.

Ad 5

Zoals in de inleiding op de richtlijnen reeds is vermeld, is het niet mogelijk om op de locatie Solleveld de methode van diepinfiltratie toe te passen. In de richtlijnen wordt er daarom niet naar gevraagd. In de richtlijnen is voorts gevraagd compenserende maatregelen te beschrijven. Daarbij is gesteld dat regeneratie van Ganzenhoek niet als compensatie kan worden beschouwd. Voorts is in de richtlijnen gevraagd de uitbreiding van de winningscapaciteit op de locatie Solleveld te motiveren.

De overige reacties zijn in de richtlijnen verwerkt.

commissie voor de milieueffectrapportage

31 JAN. 1996

113492

100470

ABC CVA

02

11176

Gedeputeerde Staten van
de provincie Zuid-Holland
afdeling Algemeen Beleid en Coördinatie
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

uw kenmerk
DWM/108478

uw brief
d.d. 15 november 1995

ons kenmerk
U041-96/HI/bh/742-36

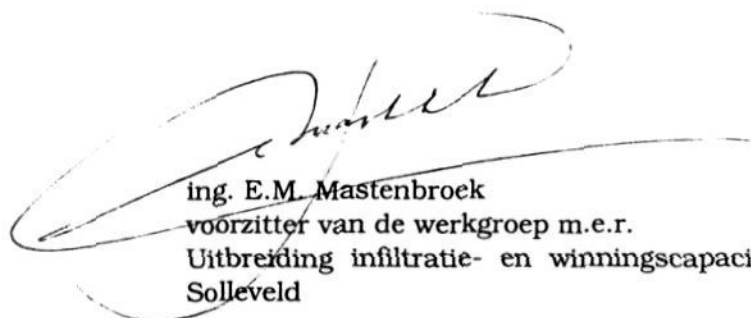
onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Uitbreiding infiltratie- en winningscapaciteit Solleveld

doorkiesnr.
(030) 234 76 27

Utrecht,
29 januari 1996

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Uitbreiding infiltratie- en winningscapaciteit Solleveld. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

ing. E.M. Mastenbroek
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Uitbreiding infiltratie- en winningscapaciteit
Solleveld

A a n

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland

Postbus 90602

2502 LP DEN HAAG

v kenmerk: DWM/108478
Uw brief van: 15 november 1995
Ons kenmerk: gsazb264.01
Bijlagen:
Onderwerp: Uitbreiding Solleveld.

Behandeld door: mw. G. de Schipper
Monster: 10 januari 1996
Verzonden: 12 JAN. 1996

Geacht college,

Met verontschuldiging voor de late reactie, verzoeken wij u om bij het opstellen van de richtlijnen waaraan de MER moet voldoen, rekening te houden met de gevolgen van de voorgenomen uitbreiding van de waterwinningscapaciteit voor de tuinbouwgebieden (grondwaterstand etc.).

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Monster,
de secretaris, de burgemeester,

(H. Vitterhoeve) (drs. P.G.A. Captijn).

Postadres:
Postbus 19
580 AA Monster

Bezoekadres:
Choorstraat 41
681 AP Monster

l: 01749-13141
t: 01749-48074

Bankrekeningen:
Postbank 31573
G 28.50.05.669

Prov. Bestuur van Zuid-Holland Dienst Water en Milieu	
Ingekomen dd. 16 JAN. 1996	Reg. nr. DWM 112433
Klass.nr. -1-777	Zaak. nr. 108478
Afd. Bur. ABC CUM	Stapnr. 02
Projectnr.	1e stapstuknr. 111176

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602

2509 LP Den Haag
Prov. Bestuur van Zuid-Holland
Milieu

- 5 JAN. 1996 111925
106470

Agg. UM 02

uw brief van 111113 uw kenmerk

Uitbreiding Solleveld

landbouw, natuurbeheer
en visserij

DZW/963754/LvV/avh datum 22 DEC. 1995

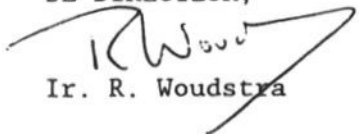
doorkiesnummer 406 bijlagen

Naar aanleiding van uw brief van 15 november jl., waarin u om advies vraagt ten aanzien van de op te stellen richtlijnen voor het MER voor de uitbreiding van de infiltratie en waterwinning van Solleveld, het volgende.

Uit de startnotitie maak ik op dat dat de voorgenomen uitbreiding van de capaciteit van Solleveld voortkomt uit de behoefte aan vervangende capaciteit vanwege de afbouw van de winning en regeneratie van het gebied Ganzenhoek. Voor vervangende capaciteit zijn verschillende lokaties en technieken denkbaar, waaronder diepinfiltratie buiten Solleveld. Deze mogelijkheid wordt echter niet volwaardig meegenomen als een te onderzoeken alternatief. Aangezien uitbreiding van waterwinning in een beschermd natuurmonument op voorhand zeer gevoelig ligt, verzoek ik u die mogelijkheid wel volwaardig mee te nemen.

Burg. de Raadsingel 69
Postbus 1167
3300 BD Dordrecht
Telefoon: 078-6395495
Fax: 078-6395499

DE DIRECTEUR,

Ir. R. Woudstra

Zuidhollands Landschap

Aan het College van Gedeputeerde
Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP 's-GRAVENHAGE

Prov. Bestuur van Zuid-Holland Dienst Water en Milieu	
Ingekomen dd. 27 DEC. 1995	Reg. nr. DWM 111602
Klass.nr. -1.777	Zaak. nr. 108478
Afd. Bur. ABC CUM	Stapnr. 02
Projectnr.	1e stapstuknr. 111176

Ons kenmerk: 1366/HS/HK
Uw kenmerk: -
Betreft: Startnotitie MER Uitbreiding waterwinning Solleveld

Datum: 22 december 1995
Behandeld door: H. Smits
Bijlage(n) 1

Geacht college,

Tot 28 december 1995 bestaat de mogelijkheid commentaar te leveren op de startnotitie voor de te maken MER Uitbreiding waterwinning in het Solleveld. Naar aanleiding hiervan delen wij u het volgende mede.

Om drie redenen hechten wij belang aan een breed en inhoudelijk goed onderzoek naar de milieu-effecten van het voornemen danwel alternatieven daarvoor:

1. het betreft hier zoals terecht vermeld in de startnotitie een gebied met grote geomorfologische, archeologische, ecologische, landschappelijke en recreatieve waarde;
2. ons natuurterrein Van Leydenhof grenst aan het waterwingebied;
3. het gehele duingebied van Den Haag/Kijkduin/Loosduinen tot en met Hoek van Holland is een aankoopregio van het Zuidhollands Landschap.

In de opsomming van relevante beleidsdocumenten ontbreekt het Structuurschema Groene Ruimte. In deze PKB is het volgende van belang:

"Voor de huidige drinkwaterproductie in het duingebied is het beleid gericht op het in samenhang optimaliseren van het drinkwaterwinning- en het natuurbelang. Het Beleidsplan Drink- en Industriewaterwinning geeft daarbij enkele randvoorwaarden aan. Daarin staat de duurzame veiligstelling van de openbare watervoorziening centraal. Bij het bepalen van de beleidskoers is in het licht van de verdrogingsproblematiek in hoofdlijnen aangegeven in welke mate en op welke wijze de drink- en industriewatersector bijdraagt aan het terugdringen van de verdroging. Het gaat hierbij om waterbesparing, het terugdringen van de verdro-

hierbij om waterbesparing, het terugdringen van de verdroging door grondwateronttrekking middels reductie en/of allocatie van de geplande in te zetten hoeveelheid grondwater en om een groter aandeel oppervlaktewater."

Met het oog op het voorgaande dringen wij er op aan, dat naast de vermelde alternatieven:

1. het voorkeursalternatief,
2. het meest milieuvriendelijke alternatief en
3. het nulalternatief

ook een nul-plus alternatief in de beschouwingen wordt betrokken, waarbij op termijn volledige stopzetting van de waterwinning uit het kleine duingebied Solleveld wordt nagestreefd met gelijktijdige penetratie van het afzetgebied met drinkwater, dat direct bereid is uit oppervlaktewater.

De technische mogelijkheden lijken daartoe bereikbaar: het Rotterdamse drinkwaterbedrijf zal op termijn wederom een forse overcapaciteit hebben, dankzij een nieuw drinkwaterspaarbekken in de Brabantse Biesbosch. Dit nog aan te leggen spaarbekken, bekend onder de naam Aakvlaai, is opgenomen in het Streekplan Noord-Brabant, vastgesteld door Provinciale Staten van Noord-Brabant op 17 juli 1992. Voor de realisering is een MER opgesteld, het Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch heeft er inmiddels een bedrijfsplan voor gemaakt en de gemeente Dussen heeft onlangs een ontwerp-bestemmingsplan Aakvlaai ter visie gelegd. De bekendmaking hiervan is bijlage bij deze brief.

In de startnotitie, afgesloten op 24 oktober 1995, is het ontwerp-streekplan Zuid-Holland-West, dat ter visie is gelegd op 6 november 1995, nog niet verwerkt. Wij vertrouwen er op, dat de inhoud ervan zal worden weergegeven in de te maken MER.

Hoogachtend,

drs. B.L. Polderman
directeur

ov. Bestuur van Zuid-Holland
Grond, Water en Milieu
111732
- 2 JAN - 1996
- 1.777 108470
ADK 90602
02
11176

College van Gedeputeerde Staten
van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Duin

BeHoud

POSTADRES
Postbus 11059
2301 EB Leiden
BEZOEKADRES
Stationsweg 12, Leiden
TELEFOON
071 - 513 18 00
071 - 514 05 48
POSTBANK
35 05 200

KENMERK: MJ/271295/SS
BEHANDELD DOOR: Marc Janssen
DATUM: 27 december 1995

BETREFT: startnotitie MER Solleveld

Geacht College,

Gaarne maakt de Stichting Duinbehoud gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de "Startnotitie milieu-effectrapportage uitbreiding Solleveld" ten behoeve van het opstellen van de richtlijnen voor het MER.

In eerdere reacties heeft de Stichting Duinbehoud al naar voren gebracht, dat uitbreiding van oppervlakte-infiltratie in het duingebied Solleveld reeds uitvoerig is onderzocht in het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland uit 1983 (een uitgebreid wetenschappelijk en beleidsmatig onderzoek met 30 deelrapporten). In dat onderzoek is ook een vergelijking gemaakt tussen natuur- en milieu-effecten door uitbreiding van oppervlakte-infiltratie in Solleveld en natuur- en milieu-effecten door aanleg van diepinfiltratie. **Gaarne zouden wij expliciet in de richtlijnen opgenomen zien, dat de resultaten van het IODZH-onderzoek op dit punt wordt opgenomen in het op te stellen MER-Solleveld en worden gebruikt bij het maken van een afweging tussen verschillende alternatieven.**

De voorgenomen activiteit behelst volgens de startnotitie de uitbreiding cq. intensivering van de oppervlakte-infiltratie in het duingebied Solleveld. Dit duingebied behoort tot de Kerngebieden van de Ecologische Hoofdstructuur en heeft de status van Natuurmonument. De voorgenomen activiteit zal ongetwijfeld leiden tot schadelijke effecten op natuur, milieu en landschap in dit waardevolle gebied. Conform het rijks- en provinciale beleid ten aanzien van de Kerngebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur zal deze schade volledig dienen te worden gecompenseerd (financieel of in natura). **Gaarne zouden wij expliciet in de richtlijnen opgenomen zien, dat de nadelige effecten van de uitbreiding van de waterwinning op natuur, milieu en landschap**

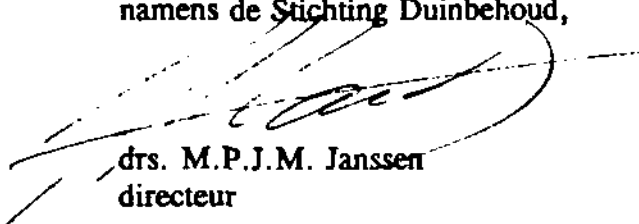
STICHTING DUINBEHOUD

volledig dienen te worden gecompenseerd en dat deze compensatie in het MER in beeld gebracht moet worden (bij alle alternatieven).

Uit de Bestuursovereenkomst tussen DZH/EWR en PZH en de daaraan voorafgaande besluiten van de provincie Zuid-Holland blijkt duidelijk, dat de regeneratie van het duingebied de Ganzenhoek vaststaand provinciaal beleid is. De regeneratie van dit duingebied kan derhalve niet gelden als compensatie voor uitbreiding van de waterwinning in het duingebied. Gaarne zouden wij expliciet in de richtlijnen opgenomen zien, dat de regeneratie van het duingebied de Ganzenhoek niet kan gelden als compensatie voor de nadelige effecten van de uitbreiding van de waterwinning in het duingebied.

De afgelopen jaren is duidelijk geworden, dat de vraag naar drinkwater veel minder stijgt dan in eerdere prognoses werd verondersteld. Deze stagnatie van de vraag is zelfs opgetreden zonder dat er door de DZH/EWR een erg actief waterbesparingsbeleid werd gevoerd. Naar de mening van de Stichting Duinbehoud zijn er nog tal van mogelijkheden om waterbesparende maatregelen door te voeren. Hiermee zou de uitbreiding van de waterwinning in Solleveld wellicht overbodig worden. Gaarne zouden wij expliciet in de richtlijnen opgenomen zien, dat de er een volwaardig alternatief wordt bekeken in het MER waarbij de gewenste drinkwaterproductiecapaciteit van 3 miljoen m³ per jaar wordt ingevuld door extra waterbesparende maatregelen in het voorzieningsgebied.

namens de Stichting Duinbehoud,

**drs. M.P.J.M. Janssen
directeur**

19 DEC. 1995

ABC cum

111176
10047
02
111176

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Uw brief : 15 november 1995
Uw aanvraag :
Uw kenmerk : DWM/108478
Ons Kenmerk : 95017211/CW
Bijlage(n) : geen
Onderwerp : Uitbreiding Solleveld

Rijswijk, 18 DEC. 1995

Geacht college,

Naar aanleiding van de startnotitie van N.V. Duinwaterbedrijf Zuid-Holland verzoeken wij om bij het opstellen van de richtlijnen in ieder geval rekening te houden met het volgende.

De grondwaterstanden in Nederland, en dus ook in Zuid-Holland, zijn de laatste jaren onderhevig aan grote fluctuaties. Dit als gevolg van zowel natuurlijke ontwikkelingen als menselijk ingrijpen. Dit gegeven dient in de richtlijnen duidelijk naar voren te komen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Rijswijk,
namens dezen, de directeur van de Dienst Openbare Werken,
voor deze,

(P.P. Oostveen, hoofd van de afdeling Milieu)

Gemeente

Wateringen

Uw kenmerk: DWM/108478
Uw brief van: 15 november 1995
Afd./Ambtenaar: J. Miltenburg
Ons kenmerk:
Doorkiesnummer: 0174-291315
Bijlage(n): geen
Onderwerp: Uitbreiding Solleveld.

Gedeputeerde staten van
Zuid-Holland.
t.a.v. ir. H.H.J.M. Goumans
Postbus 90602
2509 lp Den Haag

Wateringen, 15 december 1995

VERZONDEN 20 DEC. 1995

Geachte heer Goumans,

De door u aan ons toegezonden startnotitie van N.V. Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (DZH) geeft ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Het gebied ligt buiten het grondgebied van de gemeente Wateringen en heeft als zodanig geen invloed ten aanzien van onze belangen.

Wij hopen u hiermede van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groeten,

Burgemeester en wethouders van Wateringen.

De secretaris,

De burgemeester,

mr. J.A. Sniijders,
1000

Drs. W. van den Bos Czn

Prov. Bestuur van Zuid-Holland Dienst Water en Milieu	
Ingekomen d.d.	Pag. nr.
21 DEC. 1995	111356
Klass.nr.	Exk. nr.
1777	108470
Afd. /bur.	Spur.
ABC cum	02
Projectnr.	1e stapstuknr.
	11176

Gemeente 's-Gravenzande

Prov. Bestuur van Zuid-Holland Dienst Water en Milieu		
Ingekomen dd. - 8 JAN. 1996		Reg. nr. 112062
Klass.nr.		Zaak. nr. 108478
Ard. PBC	Bur.	Stapnr. 02
Projectnr.		1e stapstuknr. 111176
Contactpersoon P. Kuilboer		

Aan
gedeputeerde staten van
Zuid-Holland
Postbus 90602
2501 LP Den Haag

Uw brief --
Uw kenmerk --
Ons kenmerk WROM/PK
Onderwerp opmerkingen over
Mer-startnotitie

Doorkiesnummer 0174-430183
Bijlagen --
Datum 5 januari 1996

Geacht college,

Wij hebben van u ontvangen een Mer-startnotitie, opgesteld in opdracht van de N.V. Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (DHZ), voor het onderzoek naar de milieueffecten als gevolg van een uitbreiding van de huidige infiltratie en terugwinning van water in het duingebied Solleveld te Monster. De activiteit, waarvoor het Mer-onderzoek wordt gestart, betreft een uitbreiding van de infiltratie- en waterwinningscapaciteit met 3 miljoen m³ per jaar tot in totaal 8 miljoen m³ per jaar.

Het Mer-onderzoek, conform de onderzoeksopzet vermeld in de startnotitie, zal de consequenties van de voorgenomen activiteit voor de tuinbouwgebieden (verlaging van het grondwaterpeil?) naar ons oordeel in onvoldoende mate in beeld brengen. Het is ons inziens wenselijk, dat de gevolgen voor de tuinbouwgebieden in het Mer tot uitdrukking komen.

Wij vertrouwen er op dat u met onze opmerkingen rekening zult houden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van 's-Gravenzande,
de secretaris, de burgemeester,

mr. G. Koorevaar

mr. J.H. Ekkers

stadres:
stbus 207
690 AE
avenzande

oekadres:
eeststraat 1
691 BE
avenzande

174-430123
174-418541
rekening
15942
rekening
0.03.046